

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Joana Raspall a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autora/joana-raspall> >

Joana Raspall

Joana Raspall

Feliu Formosa

Entre la fi dels anys seixanta i els inicis dels setanta, el nom de Joana Raspall era prou conegut dins els medis de l'anomenat Teatre Independent. La seva obra *El pou* (Premi "Cavall Fort" 1967) era representada per diversos grups del país i demostrava una eficàcia davant el públic infantil i juvenil que no ha minvat amb els anys. La prova és que *El pou* s'ha anat reeditant fins avui. Aleshores, jo encara no en coneixia personalment l'autora. Ara, fa més de vint anys que ens veiem almenys una vegada a l'any, com a membres del jurat del Premi [Martí Dot](#) per a poetes menors de vint-i-cinc anys. Durant tot aquest temps, he pogut conèixer l'escriptora i la persona, l'he pogut situar dins una generació i un grup d'intel·lectuals i escriptors connectats personalment amb uns grans mestres: [Foix](#), [Rubió](#), i sobretot [Carles Riba](#). Efectivament, Joana Raspall que pertany a la generació de Rosa Leveroni, [Salvador Espriu](#), [Bartomeu Rosselló-Pòrcel](#), [Joan Vinyoli](#), [Màrius Torres](#) i tants d'altres grans escriptors i poetes, és el testimoni vivent, per fortuna dels qui en som amics, d'un grup de persones per a la majoria de les quals la Guerra Civil i la posterior Dictadura Franquista van suposar una gravíssima ruptura. L'evolució posterior dels que van continuar escrivint va quedar definitivament marcada per aquells fets històrics. No sabem, ni cal conjecturar-ho, quina hauria estat la seva evolució si la nostra història hagués estat una altra. Més d'una vegada, en un dels sopars posteriors a la concessió del Premi Martí Dot, Joana Raspall se m'ha manifestat com una escriptora frustrada per la desaparició d'un món cultural on ella hauria anat creixent com a intel·lectual i com a creadora a partir d'aquella rica experiència que va suposar l'Escola de Bibliotecàries i altres institucions i relacions que li eren vitals. La relació amb [Carles Riba](#) (algunes de les cartes del qual a la nostra autora figuren dins l'edició de la correspondència del mestre) és sempre motiu de record i punt de referència per a l'activitat creativa de Joana Raspall, i així ho hem comentat més d'una vegada.

No hi ha dubte que l'esmentada ruptura va condicionar l'evolució de Joana Raspall com a escriptora, però també és cert que la seva activitat posterior, fins a la realització dels esplèndids haikús ha estat exemplar i sens dubte no prou valorada ni estudiada com es mereix. Joana Raspall s'ha mogut en molt diversos camps. Tots ells donen testimoni de la riquesa dels seus recursos com a escriptora i de la seva capacitat de mobilització cultural i social dins el seu medi, centrat molt especialment a la seva ciutat de Sant Feliu de Llobregat. Ha actuat sempre amb una modèstia que sovint m'ha semblat excessiva i això ha accentuat la sorpresa i l'admiració que he experimentat quan, com ara, he tornat a la seva obra, a la seva poesia, una poesia d'un rigor formal i d'una profunditat humana que li impedeixen en tot moment de caure en cap mena de "facilitat" i, molt menys, en la carrincloneria de molta poesia hereva del passat. I en aquesta apreciació incloc, sense cap mena de dubte, els gairebé cinc-cents poemes pretesament infantils o juvenils, repartits en els set volums que en posseeixo.

A més del teatre, que fóra el primer dels camps d'actuació a què m'he referit abans (amb obres com *L'ermita de Sant Miquel*, *L'invent*, *Konsum SA* i la ja esmentada *El pou*, i quatre llibres de contes infantils i juvenils, Joana Raspall és coautora de tres diccionaris: el *Diccionari pràctic de sinònims catalans*, en col·laboració amb Jaume Riera i Sans, el *Diccionari de locucions i frases fetes* i el

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Joana Raspall a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autora/joana-raspall> >

Diccionari d'homònims i parònims, tots dos en col·laboració amb Joan Martí i Castell. Com a traductor que fa un ús constant dels diccionaris, puc dir que, principalment els dos primers, m'acompanyen sempre i em són de gran utilitat. La mateixa Joana Raspall m'ha comentat, en una de les nostres trobades periòdiques, que la seva participació en la concepció i la realització d'aquests diccionaris ha estat substancial. Per dir-ho amb claredat: sense ella, mai no haurien existit.

Un altre apartat de la producció de Joana Raspall és la poesia que recullen els llibres *Ales i camins* (1991) i *Llum i gira-sols* (1994), publicats per Editorial Columna. El primer és un llibre que sorprèn, d'entrada, pel seu domini de la forma, per una riquesa lèxica i una fluïdesa verbal que ve, sens dubte, de [Carner](#) i d'altres poetes noucentistes i contemporanis de l'autora, com el primer [Joan Vinyoli](#) i l'obra que va bastir Rosa Leveroni durant la seva etapa creativa. Al darrere hi ha també el mestre [Carles Riba](#). És una poesia vital i alhora introspectiva, feta des d'una solitud on pesen els records i l'anhel de supervivència. "Tots sentim amb horror que els morts no callen. /Només els vius, callem, per poder viure." Dins *Ales i camins* trobem també vint-i-una tankas, una altra forma poètica japonesa prou conreada pels poetes que he citat i que reprèn la mateixa Joana Raspall amb els seus haikús.

Idèntiques qualitats posseeix el llibre *Llum i gira-sols. Poesia jove*, on l'autora se serveix de la seva capacitat versificadora per adreçar-se als joves i preludia així una producció posterior de poesia per a infants, adolescents joves, que considero exemplar. *Llum i gira-sols* tracta de la iniciació a l'amor en la joventut, amb els seus components de goig, gelosia i de vegades ruptura i recança, tot servint-se sovint d'un llenguatge molt quotidià, que busca un apropament al públic destinatari del llibre.

I de l'abundant producció de poesia per a infants de Joana Raspall, amb títols com *Petits poemes per a nois i noies*, *Bon dia, poesia*, *Degotall de poemes*, *Serpentines de versos*, *A compàs dels versos*, *Font de versos* i *Escaleta al vent*, en remarcaria una capacitat d'observació i una riquesa temàtica considerables. I a més, una imaginació verbal sense concessions a la facilitat que transcendeix la finalitat inicial d'aquesta poesia i l'apropa a certes cançons de [Clementina Arderiu](#), per posar un exemple entre d'altres possibles; un rigor i una diversitat formals que permet als joves lectors l'accés a allò que caracteritza tota gran poesia i que retrobaran en els grans mestres, i finalment, una coherència i una qualitat mantingudes sense defalliment i amb un bon gust admirable.

Feliu Formosa, Introducció al llibre *ARPEGIS haikús* de Joana Raspall © 2004 ABADIA editors

Tast de textos

Vídeo

WEB: Explicació de poemes

L'autora parla de quatre poemes al web *Viu la poesia*.

http://www.viulapoesia.com/membrespocio/arxiu/lletra/jraspall_index_parla.html

WEB: La poesia per a nens i nenes

Comentari de l'autora al web *Viu la poesia* sobre el seu concepte de poesia.

http://www.viulapoesia.com/pagina_8.php?tipus=1&subtipus=1&itinerari=2&idpoema=176&idvid=133&tipf=2

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Joana Raspall a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autora/joana-raspall> >

WEB: Els haikús

L'autora parla sobre els haikús al web *Viu la poesia*.

http://www.viulapoesia.com/pagina_8.php?tipus=1&subtipus=2&itinerari=10&idpoema=560&idvid=162&tipf=2

WEB: Lectura de poemes

El web *Viu la poesia* edita onze poemes amb l'autora.

http://www.viulapoesia.com/membrespocio/arxius/lletra/jraspall_index_diu.html

Text

WEB: Cançons, poemes i d'altres textos

Transcripció del poema "Podries" al web del CEIP Jacint Verdager.

<http://xtec.cat/ceipjverdager/podries.htm>

WEB: "Geometria"

En aquest racó es recullen poemes de contingut matemàtic com aquest de Joana Raspall.

<http://usuarios.lycos.es/matemagnum/poesia/poesia5.htm>

Biobibliografia

Biografia

WEB: A la Hiperenciclopèdia

http://www.encyclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0518575

WEB: Raspall, dins el projecte Memoro

L'autora explica per què va escollir, en els temps difícils de la dictadura, escriure en català. Amb quatre vídeos més on l'autora fa un relat de la seva vida.

<http://www.memoro.org/es-ca/video.php?ID=1872>

WEB: Fitxa al "Qui és qui a les lletres catalanes"

<http://cultura.gencat.net/ILC/qqq/FitxaAutors.asp?nom1=raspall&cerca2=Cercar&quiform=form1&NRegistre=2&idregistre=2449>

Bibliografia

WEB: Què hi ha a la Biblioteca de Catalunya

http://cataleg.bnc.cat/search*cat/?searchtype=a&searcharg=Raspall+i+Juanola+Joana&sortdropdown=-&searchscope=13&searchscope2=13&SORT=D

WEB: Què hi ha a les biblioteques universitàries catalanes (CCUC)

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Joana Raspall a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autora/joana-raspall> >

http://ccuc.cbuc.cat/search~S23*cat?/aRaspall+i+Juanola+Joana/araspall+i+juanola+joana/1%2C2%2C75%2CB/exact&FF=araspall+i+juanola+joana&1%2C74%2C/indexsort=-

WEB: Què hi ha a les biblioteques públiques

<http://argus.biblioteques.gencat.cat/iii/encore/search/C|SRaspall+i+Juanola+Joana|Orightresult|U1?lang=cat&suite=pearl>

WEB: Per comprar-ne llibres

<http://www.llibres.cat/ca/detall-autor/raspall-i-juanola-joana>

WEB: Articles de l'autora (Traces)

<http://traces.uab.cat/search?f=author&p=Raspall%20Joana&sc=1&ln=ca>

WEB: Articles sobre l'autora (Traces)

http://traces.uab.cat/search?ln=ca&p=Raspall%2C+Joana&f=keyword&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+base+dades+de+llengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=1&of=hb

Comentaris sobre l'autora

Diversos

WEB: Dóna'm la mà

Espectacle de la companyia Poètica Rapsòdia que inclou poemes de l'autora.

<http://donam-la-ma-rapsodia.blogspot.com/>

PDF: "Escalant els grans versos"

Entrevista a l'autora publicada a la revista de literatura infantil i juvenil *Faristol*.

http://www.clijcat.cat/faristol/descargas/56/5_56.pdf

WEB: Guardonada amb la Creu de Sant Jordi

La Generalitat concedeix la Creu de Sant Jordi a Joana Raspall.

<http://www.santfeliu.org/butlleti/427/noticia10.htm>

Propostes didàctiques

Text

WEB: Activitats per treballar poemes

Tretze poemes amb propostes al web *Viu la poesia*.

http://www.viulapoesia.com/membrespocio/arxius/lletra/jraspall_index_props.html

WEB: Activitats per a nivells inicials de llengua

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Joana Raspall a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <http://lletra.uoc.edu/ca/autora/joana-raspall> >

Tres poemes al web *Viu la poesia* amb propostes senzilles.

http://www.viulapoesia.com/membrespocio/arxius/lletra/jraspall_index_props_ini.html

interacció

WEB: Interaccions multimèdia

El web *Viu la poesia* presenta activitats interactives de dos poemes.

http://www.viulapoesia.com/membrespocio/arxius/lletra/jraspall_index_interac.html
